

การจัดการผังรายการของสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา

นางสาวอรวิ วัชรคชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PROGRAM SCHEDULING MANAGEMENT OF UNIVERSITY RADIO STATIONS

Miss Ornwaree Visankachart

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511427

อรวรี วิสรวรชาติ : การจัดการผังรายการของสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา. (THE PROGRAM SCHEDULING MANAGEMENT OF UNIVERSITY RADIO STATIONS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกายะ, 156 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการผังรายการของสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการผังรายการ โดยในที่นี้ทำการศึกษาเฉพาะสถานีวิทยุสถาบันการศึกษา 2 สถานี คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์เอกสาร แถบบันทึกเสียงรายการ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการวิจัยพบว่า สถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการจัดการผังรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดั้งเดิมที่ตั้งไว้ แต่ขณะเดียวกันต้องหารายได้เลี้ยงตนเอง ดังนั้นวัตถุประสงค์ที่สถานีวิทยุ ม.ก. ให้ความสำคัญมากที่สุด คือบทบาทการเผยแพร่ความรู้ทางด้านการเกษตร และการบริการสาธารณะ ควบคู่ไปกับการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชนเพื่อขยายเวลาผลิตรายการ ทำให้สถานีวิทยุ ม.ก. ไม่อาจควบคุมรูปแบบและเนื้อหารายการได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการจัดการผังรายการของสถานีวิทยุ ม.ก. คือ วัตถุประสงค์ของสถานี ซึ่งเป็นปัจจัยภายใน และผู้อุปถัมภ์รายการ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก

ในขณะที่ สถานีวิทยุมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการจัดการผังรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดั้งเดิมที่ตั้งไว้เช่นกัน คือมุ่งเน้นบทบาทการเป็นห้องฝึกปฏิบัติการทางด้านวิทยุกระจายเสียงของนักศึกษา แต่เนื่องจากรายวิชาและจำนวนชั่วโมงที่นักศึกษาผลิตรายการที่สถานีมีจำกัด ทำให้บทบาทการเป็นห้องฝึกปฏิบัติการทางด้านวิทยุกระจายเสียงของนักศึกษาลดความสำคัญลง ขณะเดียวกันก็พยายามเพิ่มบทบาทการให้บริการสาธารณะ ด้วยการบรรจुरายการอื่นๆที่หลากหลาย แต่สถานีได้รับการจัดสรรงบประมาณที่จำกัด ดังนั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการจัดการผังรายการของสถานีวิทยุมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คือวัตถุประสงค์ของสถานี และงบประมาณ ซึ่งเป็นปัจจัยภายในสถานี

ภาควิชา การสื่อสารมวลชนลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชนลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ปีการศึกษา 2551

5084936728 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEYWORDS : UNIVERSITY RADIO STATION / PROGRAM SCHEDULE / MANAGEMENT

ORNWAREE VISANKACHART : THE PROGRAM SCHEDULING MANAGEMENT OF UNIVERSITY RADIO STATIONS. ADVISOR : ASSO.PROF. SIRICHAIR SIRIKAYA, Ph.D., 156 pp.

This qualitative research aims at studying the program schedule management of two selected university radio stations ; Kasetsart University Radio Station and Thammasart University Radio Station , as well as the factors governing the program schedule management. Documents, tape recorder analysis and in-depth interviews were used as part of this qualitative research.

The findings of this research revealed that Kasetsart University Radio Station has managed the program schedule to fit in to the key objectives of the station while trying to make a fair profit. The most important objectives concerned the roles of the agricultural and public services. These coordinate with state and private agencies in order to increase profit. Kasetsart University Radio Station cannot always control format and content of programs as they would wish. The major factors which govern the program schedule management of Kasetsart University Radio Station are the objectives of the station, which are internal factors, and external factors, which include its sponsors.

Thammasart University Radio Station has managed the program schedule to fit in with the needs of the radio laboratory for students practice, which is one of the key objectives of the station. However, since the number of practice subjects and hours are limited, this decreases the opportunity for students to practice, and therefore increases the role of the public service who subsequently add an increased variety of programs. Since the radio station only has a limited budget, internal factors, including the objectives of the station, are therefore key when deciding upon program scheduling for Thammasart University Radio Station.

Department : ...Mass Communication...
Field of Study : ...Mass Communication...
Academic Year : ...2008...

Student's Signature *[Handwritten Signature]*
Advisor's Signature *[Handwritten Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง การจัดการผังรายการของวิทยุสถาบัน 2 สถานีที่คัดสรรฉบับนี้ นับเป็นความภาคภูมิใจอันยิ่งใหญ่ ที่สำเร็จลงได้ด้วยกำลังใจ กำลังกาย และความกรุณาเอื้อเฟื้อของบุคคลหลายท่าน สำหรับความดีอันเป็นที่สุดนั้น ผู้วิจัยขอมอบให้ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้องทุกคน อันเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดความมานะพยายาม และบุคคลผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ผู้วิจัยอย่างอุทิศสละและคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะ ตักเตือน ผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณานันท์วัชรวิทย์ วงศ์บ้านดู่ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และ ดร.ธีรรัตน์ วงศ์ชนะเอเนก กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย ทุกท่านได้สละเวลาให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และขจัดเกล้าให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุพร สุวรรณวาทกกลกิจ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุ ม.ก. คุณอินทิรา อาตศิริ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุ ม.ก. ทุกท่าน และผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย ณะวังน้อย หัวหน้าสถานีวิทยุ ม.ธ. คุณปทุมมาศ เพ็ญการรบ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุ ม.ธ. ทุกท่าน ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลเอกสารต่างๆ สละเวลาให้สัมภาษณ์หลายครั้ง และช่วยตรวจสอบข้อมูลในการอ้างอิง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้เลยถ้าไม่ได้รับความเมตตาด้วยน้ำใจอันงดงามของทุกท่านเหล่านี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณกำลังใจอันแข็งแกร่งจากเพื่อนๆ ที่ได้ร่วม ทั้ง สุข และ ทุกข์ด้วยกันโดยไม่ทอดทิ้ง และไม่ลืมคำสัญญาที่จะช่วยเหลือกันจนถึงวันที่ทุกคนได้รับปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นความภาคภูมิใจที่ไม่เสื่อม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์.....	5
ข้อสันนิษฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดการดำเนินการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง.....	9
แนวคิดเรื่องการบริหารองค์กร.....	11
แนวคิดรูปแบบวิทยุกระจายเสียง.....	17
แนวคิดเรื่องสัญญา (Promise) และสิ่งที่ปฏิบัติ (Performance).....	20
แนวคิดปัจจัยที่มีผลต่อการจัดผังรายการ.....	21
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	27
แหล่งข้อมูล.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การนำเสนอข้อมูล.....	36

บทที่	หน้า
4. ลักษณะการจัดการผังรายการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดผังรายการ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	37
5. ลักษณะการจัดการผังรายการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดผังรายการ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	91
6. สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	127
รายการอ้างอิง.....	138
ภาคผนวก.....	140
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	156

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ตารางแสดงวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการ ชื่อรายการ และจำนวนรายการ ของสถานีวิทยุ ม.ก.....	70
4.2	ผังรายการ และวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการ ของสถานีวิทยุ ม.ก. วันจันทร์- วันศุกร์.....	74
4.3	ผังรายการ และวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการ ของสถานีวิทยุ ม.ก. วันเสาร์... ..	78
4.4	ผังรายการ และวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการ ของสถานีวิทยุ ม.ก. วัน อาทิตย์.....	80
5.1	ตารางแสดงวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการ ชื่อรายการ และจำนวนรายการ ของสถานีวิทยุ ม.ธ.....	107
5.2	ผังรายการ และวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการ ของสถานีวิทยุ ม.ธ. วันจันทร์- วันศุกร์.....	112

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
2.1	กระบวนการบริหารองค์กร 7 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Luther Gulick และ Lyannall Urwick.....	13
3.1	การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการได้แย้งแสดงเหตุผลของ Stephen Toulmin	35
4.1	โครงสร้างการบริหารงานสถานีวิทย ม.ก.....	46
4.2	สัดส่วนรายการของวิทย ม.ก. ในวันจันทร์-อาทิตย์ ที่แบ่งตามกลุ่มวัตถุประสงค์	72
5.1	โครงสร้างการบริหารงาน สถานีวิทย ม.ธ. ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2551).....	95
5.2	สัดส่วนรายการของวิทย ม.ธ. ในวันจันทร์-ศุกร์ ที่แบ่งตามวัตถุประสงค์.....	108